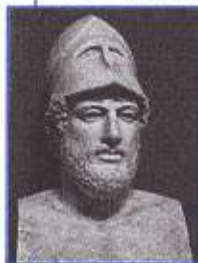

Ιδιωτικός βίος Ο Περικλής γεννήθηκε στην Αθήνα. Ήταν γιος του Ξάνθιππου και της Αγαρίτης. Από νεαρή ηλικία έλαβε αξιόλογη παιδεία. Η προσωπικότητά του διαμορφώθηκε από το ανώτερο πνευματικό επίπεδο της κλασικής Αθήνας, τη μαθητεία του κοντά σε φημισμένους δασκάλους και σοφιστές και τη συμβίωσή του με την περίφημη Ασπασία.

Δημόσιος βίος Παρά το γεγονός ότι η ανατροφή του και η παρότρυνση της οικογένειάς του ήταν αριστοκρατική προαχώρησε στη δημοκρατική παράταξη. Το 461 π.Χ. μετά τον αστροκισμό του Κίμωνος και τη βολοφονία του Εφιάλτη έγινε αρχηγός των δημοκρατικών.

Ανάρρηση στην εξουσία Ο Περικλής πρωταγωνίστησε στην πολιτική σκηνή της Αθήνας από το 460 π.Χ. έως το θάνατό του. Είναι χαρακτηριστικό ότι υπήρξε ο μόνος που επανεκλεγόταν «στρατηγός» της αθηναϊκής δημοκρατίας συνεχώς από το 443 έως το 429 π.Χ.

Εξωτερική πολιτική Η εξωτερική πολιτική του Περικλή στόχευε στη σταθερότητα και ανάπτυξη της ισχύος της Αθήνας. Τόσο κατά την περίοδο του διμέτωπου πολέμου εναντίον των Περσών και της Σπάρτης όσο και την εποχή της ειρήνης συνέβαλε στην επέκταση και δυναμική επιβολή της Αθηναϊκής Συμμαχίας την οποία μετέτρεψε σε ηγεμονία. Η μεταβολή έγινε τυπικά με τη μεταφορά του συμμαχικού ταμείου από τη Δέλο στην Αθήνα το 454 π.Χ., ουσιαστικά όμως εκδηλώθηκε με την ένοπλη επέμβαση στις συμμαχικές πόλεις που παρουσίαζαν τάσεις απόσχισής από τη συμμαχία. Επίσης εκφράστηκε με την υπογραφή συνθηκών ειρήνης με τους Πέρσες και τους Σπαρτιάτες καθώς και με την ίδρυση νέων αποικιών σε επίκαιρα σημεία.

Πόλεμος και ειρήνη Ο Περικλής φρόντισε για την επέκταση των συμφε-

(500 π.Χ. - 429 π.Χ.)

ρόντων της Αθήνας τόσο προς την Ανατολή (πολιορκία της φρουράς της Μέμφιδας) όσο και προς τη Δύση, με την επιβολή της επικυριαρχίας της στην Κεντρική Ελλάδα. Με τη ναυτική επιχείρηση που διεξήγαγε το 454 π.Χ., προαχώρησαν στην Αθήνα οι πόλεις της Αχαΐας. Η ειρήνη του Καλλία με τους Πέρσες το 449 π.Χ. και οι «Τριακοντούτεις Σπονδές» το 445 π.Χ. με τη Σπάρτη, εξασφάλισαν μακροχρόνια ειρήνη.

Οικονομική πολιτική

Η εξασφάλιση της ειρήνης στο εσωτερικό συνετέλεσε στην ανάπτυξη της αθηναϊκής οικονομίας. Επί Περικλή, ο Πειραιάς μετατράπηκε σε μεγάλο εμπορικό κέντρο της Μεσογείου. Τα έσοδα του αθηναϊκού κράτους προέρχονταν από την εκμετάλλευση των μεταλλείων, τη φορολογία, τις έκτακτες εισφορές και το θεσμό της λειτουργίας.

Εσωτερική πολιτική

Ο Περικλής κατασκεύασε τα περίληπτα οικοδομήματα της Ακρόπολης, τα Μακρά Τείχη κ.ά. Ένα από τα κυριότερα επιτεύγματά του ήταν η ενίσχυση του δημοκρατικού πολιτεύματος. Το 451 π.Χ. ψηφίστηκε νόμος, σύμφωνα με τον οποίο περιορίστηκε το δικαίωμα επιλογής συζύγου των πολιτών μόνο ανάμεσα σε γυναίκες των οποίων αμφότεροι οι γονείς ήταν Αθηναίοι πολίτες. Με αυτή τη ρύθμιση αφαιρέθηκε κάθε δυνατότητα ενίσχυσης των ευγενών, μέσω επιγαμιών με ισχυρά αριστοκρατικά γένη άλλων πόλεων.

Έλαβε επίσης σειρά μέτρων που ευνοούσαν τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα. Καθιέρωσε τη χρηματική αποζημίωση για τους κληρωτούς άρχοντες, τους βουλευτές και τους λαϊκούς δικαστές.

Αποχώρηση & διαδοχή

Ο Περικλής πέθανε κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, λόγω του λοιμού που είχε πλήξει την Αθήνα. Μετά το θάνατό του σημαντική επιρροή στην πολιτική σκηνή της Αθήνας απέκτησε ο Κλέων. Ήταν ο πρώτος ηγέτης της δημοκρατικής παράταξης που δεν προερχόταν από αριστοκρατική οικογένεια.

Μαρτυρίες

Τρεις δημογραφίες και ο Επιτάφιος Λόγος που καταχώρισε ο Θουκυδίδης στην «Ιστορία» του αποτελούν σημαντικές πηγές της πολιτικής σκέψης και αντίληψης του Περικλή, ιδιαίτερα για την περίοδο των πρώτων ετών του Πελοποννησιακού Πολέμου.